

Digitální mixážní pult

ALLEN & HEATH iLive-R72

TENTO MIXÁŽNÍ PULT JE NEJMENŠÍM ZÁSTUPCEM RODINY ILIVE. Přesto, že jeho rozměry téměř odpovídají Yamaze 01V/96, možnosti (které se v něm skrývají) a především zvuková kvalita (kterou disponuje) jsou naprosto shodné se všemi ostatními modely iLive. To je dle mého názoru podstatný a velmi příjemný rozdíl ve srovnání s produkty jiných výrobců digitálních pultů, u kterých býváme směrem od „vlajkových lodí“ postupně „šizeni“ a ochuzováni nejen na uživatelském komfortu a výbavě, ale i na zvuku.

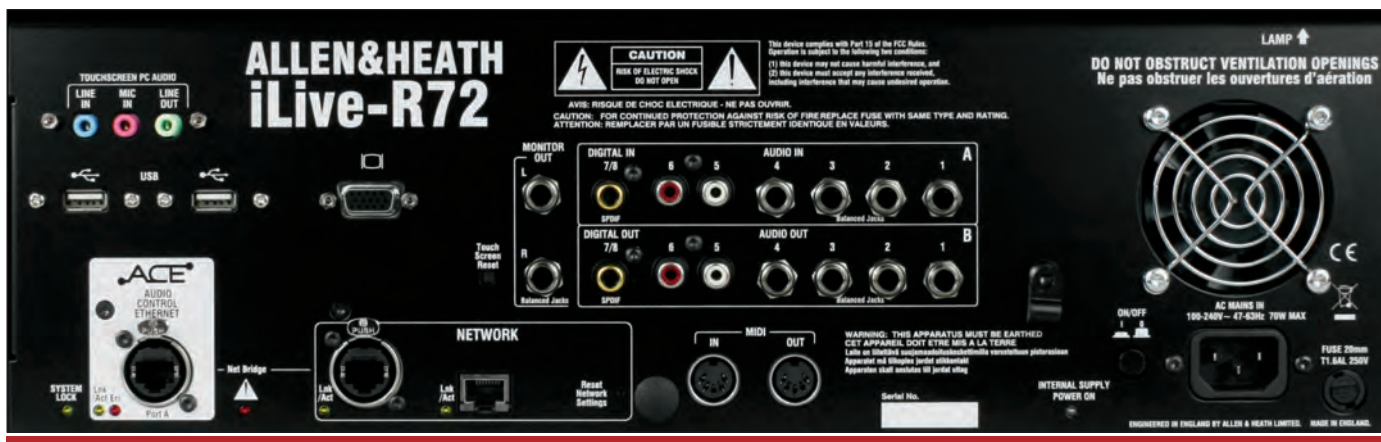
Fakt, že veškeré typy racků a konzolí iLive jsou vzájemně plně kompatibilní (používají stejný komunikační protokol a všechny konzole nabízejí identickou funkční výbavu), je podle mého mínění velice zásadní a chválný. Rovněž koncepce, kdy je celý „mozek“ systému umístěn na pódiu a konzole představují pouze sofistikovaný „dálkový ovladač“, představuje v současnosti asi nejpokročilejší řešení a má své nepopíratelné výhody. (Jednu z nich vidím například v tom, že při výpadku ovládání - při dočasné ztrátě komunikace mezi konzolí a rackem - nedojde k výpadku audia; samozřejmě s výjimkou zařízení připojených do lokálních vstupů a výstupů přímo na konzoli).

Protože na konzolích iLive toho mám již poměrně dost „nakrouceno“, mohu se s vámi podělit nejen o zkušenosti s R72, ale i s vyššími modely, jako jsou například iLive T112

(tímto děkuji především panu Milanu Androvi) nebo iLive 144 (v tomto případě patří díky panu Janu Oplovi a také váženému kolegovi panu Ing. Kamilu Ptáčkovi, který se jako první ujal nevděčného úkolu seznámit mne s tímto pultem). Začneme, jak se sluší, od začátku - tedy popisem.

KONZOLE

Mix iLive R72 má rozměry 472 x 540 x 237 mm a hmotnost 12 kg. Plastové bočnice, které umožňují pohodlné přenesení, lze demontovat a namísto nich použít úhelníky, které jsou v příslušenství pultu. Po jejich montáži hmotnost zařízení sice vzroste o 2 kg, zato však můžeme konzoli nainstalovat do 19" racku - samotný pult potom zabírá 12HU (ale pozor, je třeba ještě počítat s místem pro konektory). Pracovní plocha je skloněna směrem k uživateli a zhruba ve dvou třetinách je výrazně lomená. Převážnou část panelu nad zalomením

zabírá dotykově citlivá obrazovka o rozměrech 170 x 140 mm, částečně zapuštěná pro lepší čitelnost. Po její levé straně se nachází logo AH iLive, sloupec osmi uživatelsky přiřaditelných tlačítek (soft keys) a pod ním ještě tlačítko CHANNEL PROCESSING pro rychlý návrat do screenu editace kanálu. Po pravé straně displeje jsou umístěna tlačítka menu, a to: METERS, PAFL, ROUTING, OUTPUTS, FX, SCENES, NAME & COLOUR, MIXRACK, SURFACE a UTILITY. Pod tímto sloupcem se ještě nalézá „univerzální točička“. Veškeré operace se provádí dotekem na touchscreenu (eventuálně přetažením, například v případě parametrických EQ) a nebo změnou vybraného parametru tímto enkodérem.

Při pravém okraji pultu jsou umístěny pod sebou ještě dva potenciometry SCREEN DIM a LED DIM, které regulují jas obrazovky a jas všech LED na pultě (tedy kontrolky i podsvícení kanálových displayů), XLR vstup pro talkbackový mikrofon s regulací hlasitosti a zapuštěným spínačem phantomového napájení a regulace hlasitosti sluchátkového výstupu.

Spodní část pod zalomením je tvořena dvěma sekcemi: jednou po osmi a jednou po čtyřech kanálech. Každý kanál obsahuje 12bodový LED ukazatel výbuzení s rozsahem -30 až +9 dB plus PEAK, multifunkční LCD display s LED podsvícením s možností výběru ze sedmi barev, kontrolku DCA MUTE, podsvícený otočný enkodér, sloupec tlačítek SELECT, PAFL, MUTE a MIX a konečně motorizovaný 100mm fader ALPS. Mezi displayemi obou sekcí jsou dislokovaná tlačítka COPY, PASTE a RESET. Pod nimi jsou umístěna tlačítka ROTARY SHIFT, PRE/POST FADE a ASSIGN a mezi fadery je umístěno přepínání layerů první sekce (6 vrstev). U každého z tlačítek je ještě LED označená PK1, která vás upozorní, když se nějaký kanál v tomto (i momentálně skrytém) layeru nebezpečně blíží clipu (tohle je moc hezká vychytávka, kterou nikdo z konkurence nedisponuje). Zcela dole v tomto sloupci spínačů se pak nalézají tlačítka FREEZE IN LAYERS, ALT VIEW a GEQ FADER FLIP. Zcela vpravo vedle druhé (poloviční) sekce jsou umístěny pod sebou: LED indikátor PAFL, paralelní sluchátkové výstupy (jack 6,3 a jack 3,5 mm) s červeným tlačítkem PAFL CLEAR ALL,

ovládání talkbackového mikrofonu – směrování TALK ASSIGN a spínač TALK/mute s indikační LED. Následuje opět šestice tlačítek volby layerů a pod nimi SCENE SAFES, posun po scénách vpřed či vzad a tlačítko GO. Skončili jsme zcela v levém dolním rohu. Toť vše.

Zadní panel pultu vyhlíží (bráno zleva) následovně: V horní části je mřížka ventilace a zcela vpravo 4pinový XLR pro pracovní lampičku. Následuje lomení, takže všechny zasunuté konektory jsou chráněny zapuštěním přípojných míst vůči vrchní části pultu. Trojice 3,5mm jacků v provedení modrá/červená/zelená popsána jako TOUCHSCREEN PC AUDIO - LINE IN, MIC IN, LINE OUT je údajně určena „pro budoucí použití“ a na profesionálním zařízení působí přinejmenším úsměvně. Pod ní jsou dislokovány dva USB porty a vedle nich konektor VGA pro externí monitor (monitor zobrazuje tytéž informace jako vestavěný touchscreen; při předváděcích akcích jsme zde měli zapojen projektor a promítali jsme je na plátno.) Dále jsou zde „navrdo“ dva TRS jacky monitorového výstupu PAFL. Toto velice chválím! Není totiž větší otrava, než začínat práci složitým hledáním v menu a patchování těchto výstupů, které budeme nutně potřebovat např. při použití pultu jako monitorového pracoviště. Další výbavu zadního panelu tvoří dvě řádky volně přiřaditelných vstupů a výstupů – vždy po čtyřech TRS jack (symetrické vstupy a výstupy), dvojice nesymetrických konektorů CINCH/ RCA a jeden stereofonní digitální vstup a výstup ve formátu S/P DIF (rovněž na konektoru CINCH/RCA). Celkem je tu tedy k dispozici osm kanálů „ven“ a osm kanálů „dovnitř“. Zcela vpravo následuje ještě ventilátor chlazení. Ve spodní řadě posléze najdeme veledůležitý konektor ETHERCON s označením ACE s indikačními LED. Prozradím, že tento akronym značí „Audio and Control over Ethernet“, z čehož je vám pravděpodobně jasné, že půjde o propojení mezi pultem a stagerackem - tedy vlastně o připojení „digitálního páruku“. Dalším prvkem je ETHERCON spolu se standardním RJ45 pro ethernetové propojení například s notebookem. Výbavu zadního panelu uzavírá krytka jumperu pro „hard reset“, MIDI konektory IN a OUT a IEC konektor pro napájecí kabel spolu s pojiskou a vypínačem.

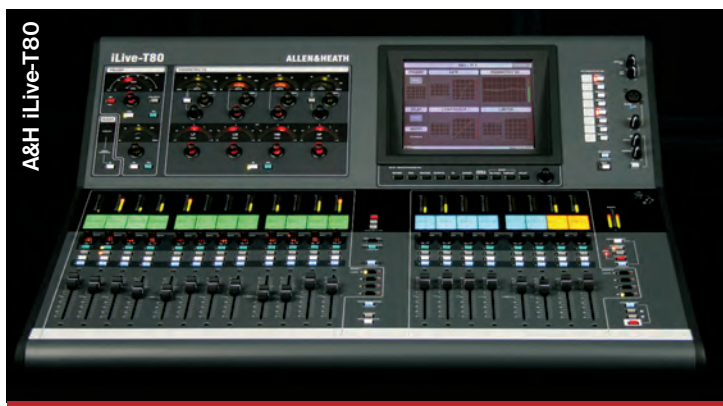
STAGERACK

Stagerack (podle „allenovské“ terminologie správně označený jako MixRack) této nejmenší konzole řady iLive se nazývá iDr-16 a jedná se o prostou rackovou jednotku o rozměrech 19" x 3HU (hloubka 300 mm) a hmotnosti 7,5 kg.

Upozorňuji znovu, že použití konzole není nijak vázáno na tento konkrétní model MixRacku a objednat lze kombinaci s libovolným MixRackem, pokud například uvažujeme o pozdějším pořízení další, větší konzole. Možností, jak navýšit počet kanálů, je instalace přídavné ACE karty a propojení buď s dalším MixRackem, anebo pro tento účel navrženým expandérem xDR-16, což je rozměrově a řešením identická jednotka, která ale obsahuje pouze další A/D a D/A převodníky a příslušné vstupní a výstupní obvody: 16 IN a 8 OUT (nikoliv však „mozek“ pultu).

Ale vraťme se k iDR-16. Na čelním panelu nalezneme 16 XLR analogových vstupů a 8 XLR analogových výstupů, ve spodní části potom odleva modrou LED kontrolku POWER, RJ45 konektor pro systémové ovládání pomocí protokolu PL-Anet (RS485), o němž si více povíme později, dvojici DIN konektorů MIDI, trojici ethernetových konektorů pro připojení síťových komponentů (notebook s editorem, wireles router etc.; jedná se vlastně o integrovaný tříportový switch), z nichž jsou dva v klasickém IT provedení RJ45 a jeden na konektoru EtherCon - všechny s příslušnými kontrolními LED a se zapuštěným tlačítkem resetování sítě. Dále je zde pro nás nejdůležitější konektor ACE (pro propojení s konzolou) s indikačními LED, sluchátkový výstup s regulací hlasitosti (k dispozici je identický signál jako na sluchátkovém výstupu na pultě, tedy z PAFL) a konečně krytka slotu pro jednu přídavnou kartu. K různým verzím přídavných karet se také ještě dostaneme.

Na zadním panelu racku je pouze konektor IEC pro napájecí kabel, síťový vypínač a pojiskta, ventilátor chlazení a multipinový konektor pro připojení záložního zdroje. Napájecí kabel lze zajistit plastovým „očkem“ proti vytržení.

DALŠÍ SOUVISEJÍCÍ PRODUKTY ŘADY iLIVE

Protože pult je plně kompatibilním komponentem celé řady iLive, je podle mne na místě zmínit se i o ostatních „rodinných příslušnících“. V oblasti konzolí jsou následujícím vyšším stupněm pultu řady T, tedy T80 s 20 fadery a se vstupní a ekvalizační sekci s „analogovým“ ovládáním a posléze T 112 s 28 fadery a „analogovým“ ovládáním celého channel stripu. To je opravdu velmi pohodlné a přehledné. Nemusíme nikde nic rozbalovat, funkce žádných ovládacích prvků se nemění, polohy ovladačů jsou indikovány LED stupnicemi, každý „knoflík“ má svoji stálou funkci a je pořád na svém místě – opravdu jako u analogového pultu. Potřebujeme-li pracovat rychle, na screen vůbec nemusíme koukat. Navíc layout je opravdu logický, tedy vstupní sekce (s gainem, HPF, PAD, phantomem a otáčením fáze) - insert - gates (s HP a LP filtry klíčování) - EQ (čtyřpásmový plně parametrický, včetně nastavení Q, s možností přepnout krajní pásma do shelving módu anebo do funkce LPF či HPF) - kompresor/limiter/de-esser. Kompresor je stejně jako gate vybaven vypínatelnými laditelnými filtry klíčování. Jedinou funkcí, která není přístupná přes analogový strip, je kanálový delay – zato si lze v menu options vybrat, zda budou hodnoty zobrazovány v ms, metrech nebo stopách, a to v případě délkových údajů včetně zadání teplotní korekce.

Modely s větším počtem kanálů mají také větší počet lokálních vstupů a výstupů přímo na konzoli. „Dospělé“ konzole iLive 80, 112, 144 a 176 se liší

poněkud robustnějším provedením a odlišným designem s dvakrát lomeným panelem, možností v určitém rozsahu mechanicky překlápět touchscreeny a především tím, že lokální vstupy a výstupy jsou řešeny pomocí stejných karet, jako u modulárního MixRacku – např. analogové jsou všechny po osmi kanálech v symetrickém provedení a na konektorech XLR.

Stejně jako konzole, tak i MixRacky jsou k dispozici dvojího druhu – jednak s fixním počtem vstupů a výstupů (od popisované nejmenší verze iDR-16 přes iDR-32 s 32 vstupy a 16 výstupy, iDR48 s 48 vstupy a 24 výstupy, až po největší iDR-64 s 64 vstupy a 48 výstupy). „Dospělé“ modely jsou potom reprezentovány modulárním, uživatelsky konfigurovatelným MixRackem iDR10 s deseti sloty pro vstupní/výstupní karty a MiniRackem iDR0, který představuje holý „mozek“ systému bez jakýchkoli vstupů a výstupů s připojením audia pomocí EtherSound protokolu.

Poslední - avšak zdaleka ne nejméně důležitou - součástí systému jsou přídatné karty. K dispozici je jich celá řada pro různé aplikace – ACE, EtherSound, MAD1, MiniMultiOut karta s třemi osmikanálovými optickými výstupy formátu ADAT, s výstupem AVIOM a s výstupy pro iDR expandér. Pro nás je asi nejzajímavější případ, kdy dvojici MixRacků osadíme přídatnými ACE kartami a můžeme jediným CAT5 kabelem realizovat propojení mezi monitorovým a FOH pultem. Za externí komponent by bylo možno považovat

i notebook s nainstalovaným online/offline editorem. Práce s tímto editorem je natolik přehledná, že odvážnější jedinci jsou schopni jej použít místo monitorového pultu a ovládají z něj na pódiu odposlechové sběrnice (to nakonec není vůbec špatný nápad a ekonomicky je to velice nenákladné řešení).

FUNKCE A VÝBAVA

O výbavě vstupního kanálu jsem se již zmínil v popisu channel stripu vyšších modelů. R72 disponuje naprosto identickou výbavou, jen přístup k ní je řešen pouze přes touchscreen a jediné „točítko“ a nastavování je tudíž logicky poněkud méně pohodlné. Zajímavostí je, že u PEQ máme možnost zapnout funkci přeladování všech čtyř pásem v celé slyšitelné kmitočtové oblasti (od 20 Hz do 20 kHz).

Velmi dobře je řešen GANGING; k dispozici je až 8 „skupin“, jejichž „členové“ (v menu jsou totiž gangované kanály označované termínem „MEMBERS“) mohou být „sgangováni“. Volit lze rovněž to, které funkce budou „sgangovány“ a které nikoliv. Jen je smutné, že ani zde tvůrci pultu neuvažují nad tím, že „gangují“ kanály, v 90% případů tak činím kvůli stereu, a bylo by tedy nejlogičtější, kdyby se „sgangované“ panoramy pohybovaly „proti sobě“, nebo zde existovala nějaká vypínatelná funkce INVERT PAN.

Pokud jde o sběrnice, k dispozici jsou pomocné sběrnice (AUX), podskupiny (GROUP) a maticové sběrnice (MATRIX) - vše volitelně v monofonním nebo stereofonním provedení, jedna hlavní sběrnice (MAIN) a dvě příposlechové (MONITOR WEDGE a MONITOR IEM). Celkem těchto sběrnic může být 30 a jen na nás záleží, kolik kterých využijeme (množství kterýchkoliv z nich lze omezit na skutečně potřebný počet; stanovením této konfigurace začínáme každou novou show). Každá sběrnice v sobě automaticky obsahuje delay, PEQ, GEQ, kompresor/limiter/de-esser a insert (příslušné sekce lze ovládat „analogovým“ stripem, pokud je jím daný pult vybaven).

Allen&Heath iLive-R72 má k dispozici až osm efektových procesorů. Uživatel si vybírá z banky dle typu efektu a jeho základního nastavení. Hezké je grafické zpracování, které nám umožňuje zobrazit

MIXRACK iDR-16:

na touchscreeenu přední (pro editaci) anebo zadní (pro patching) panel virtuálního přístroje. Například reverb s označením 480 (ke kterému přístroji je tento název odkazem je snad každému jasné) jsou opravdu poměrně velmi zdařilé a bez problémů využitelné. Hodně se mi také líbily modulační efekty jako chorus (v grafickém designu á la stompbox Boss), flanger (pro změnu „electro-harmonix“) anebo symphonic, který nejen svým panelem, ale i zvukem jednoznačně evokuje populární safašinku SPX90. Delaye mohou mít dva hlasy s odděleným tapováním tempa a tap lze jednoduše napatchovat na softkeys tlačítka. K dispozici je také jednoduchý „speaker matrix“ procesor, umožňující oddělení subwooferů a „vršků“ s možností volby typu filtrů, strmosti, buzení subů mono nebo stereo signálem anebo ze samostatné sběrnice. Škoda, že až do nyníška nenapadlo žádného výrobce digitálních pultů (s výjimkou Grega Mackieho, jehož #24 se ovšem ukázal být „plácnutím do vody“) implantovat přímo do mixu plnohodnotný speaker management, ale jak se zdá, tuto možnost již výrobci „prokoučovali“, neboť zvukařský svět jednoznačně směřuje k integrovaným systémům boxy + příslušné zesilovače/kontroléry.

Grafické ekvalizéry jsou k dispozici ihned k použití přímo na veškerých výstupních cestách a není je třeba nijak patchovat nebo insertovat, což je velmi příjemné a zrychluje to práci (ve srovnání třeba s Yamahou M7CL nebo DiGiCem SD). Další věcí, kterou jsem ocenil je, že sice máme k dispozici funkci GEQ FADER FLIP (přímo stiskem příslušného tlačítka), ale nejsme nuceni ji využívat – do nastavení EQ lze zasahovat přímo na touchscreeenu nebo pomocí „univerzálního točítka“ a na faderech mít trvale míchačku.

V souvislosti s GEQ se ještě zmíním o funkci RTA, kterou pult rovněž disponuje. Pokud vybereme stiskem tlačítka MIX například kteroukoli z monitorových cest, po stisknutí RTA máme rovnou na displayi analyzátor příslušného výstupu a můžeme se podívat, kde nám nabíhá feedback a „kuchat“ dle potřeby. Co jsem ještě nezmínil, to jsou DCA podskupiny, kterých může být až 16; také sekci signálového generátoru, která se už ale dnes stává běžnou výbavou;

sekcí talkbacku, jehož přiřazování do výstupu je velmi inteligentně vyřešeno pouhým podržením tlačítka TALKBACK ASSIGN a selektováním tlačítkem MIX na příslušných cestách. Určitě jsem zapomněl ještě na spoustu věcí, ale raději bych se teď věnoval tomu, co mne při práci s pultem skutečně zaujalo (ať už v pozitivním nebo negativním smyslu), a proto jsem si to zapamatoval.

Z PRAXE

Po krátkém seznámení s R72 a malé „domácí přípravě“ jsem vyrazil s pultem na dvojici „gigů“ s Kurtizánami z 25. Avenue. Na jedné z akcí jsem byl dokonce požádán, zda bych neodzvučil i předkapelu (Hentai Corp.), protože místo zdejšího zvukaře jaksí dorazil jen pódiový technik, a protože mi přišlo nesmyslné drátovat předkapelu do místního analogového Soundcraftu a potom K25A do ilive, „odkroutil“ jsem obě kapely na R72, pro který jsem si proházal místo na nepoužívaném barpultu vedle lokálního zvukařského pracoviště. Používal jsem dvoukanalový lampový kompresor TLA, zainserovaný na kanálech baskytary a hlavního vokálu, a externí delay TC Electronic D-TWO. Notebook SONY Vaio se zvukovou kartou Fasttrack PRO sloužil jako přehrávač těch několika playbacků (intra), které jsme s K25A používali, rovněž pak jako externí RTA (s programem SMAART) a konečně jako snadno editovatelný playlist (proč s sebou vozit papír?). Jestli pan šéfredaktor našel místo na tu správnou fotku, můžete to ostatně vidět sami. Protože je konzole tak malíčká, měl jsem na uživatelské vrstvě vedle sebe DCA celé bicí sady, DCA basy (linka i mikrofon dohromady), čtyři vstupy z kytar a návraty z vokálového hallu a delay. Na vedlejší sekci potom 3 zpěvy a na stereo kanálu vokální procesor TC Electronic Helicon Tomáše Vartecského.

Dovolím si ještě odbočit a zmínit se o skupině Hentai Corp. Kdo jste je neslyšel, vřele doporučuji! Stylově nezařaditelná směs psychedelie a hardrocku, odehraná s virtuozitou a nadhledem, ale přitom s až tak zběsilou energií, že nám všem – včetně členů K25A – doslova padla brada! Jako by se těch milých a skromných kluků najednou s příchodem na pódium zmocnil amok.

Ale zpět k testovanému produktu. Případá mi, že tento digitální pult jako jeden z mála navrhoval live zvukař a nikoliv „šléný ajiťák“. Já osobně skutečně nepotřebuji, aby pult měl přístup k jedné funkci desaterým různým způsobem, jenom mne to mate. Naopak ocením, když na pultě nejsou žádná tlačítka, jejichž funkce se mění – např. při krátkém a dlouhém stisku (kvůli tomu jsem naposledy bacil o zem s mobilním telefonem Alcatel; DiGiCo je na takový úkon naštěstí příliš velké a těžké :-)), nebo jejichž další funkce zůstává „utajena“. „Knoflík“, u kterého není jasně a srozumitelně napsáno, co dělá, na audio zařízení podle mého názoru nepatří – to ať si „ajťáci“ nechají pro svou komunitu stejně jako klávesové zkratky, které si nikdy nezapamatojují, stejně tak, jako jsem si nikdy nezapamatoval vzorečky pro krácení mnohočlenů.

Opravdu mě „dostává“, když na pultě za milión(y) nejsem s to docílit například tak primitivního úkonu, jako je rychlé panoramování levá-střed-pravá-střed. (Například na Soundcraftu Vi to fakt nejde, rozsah enkoderu od jednoho virtuálního „dorazu“ ke druhému je víc než jedna otočka, navíc enkodéry jsou tak blízko sebe, že si nevyhnutelně drbnete do panoramy na sousedních kanálech.

A&H iLive-R72 při nasazení v akci

Na DiGiCu lze pro změnu z nějakého mně nepochopitelného důvodu zakázat funkci joysticku, což je obzvlášť super, pokud to zjistíte až v okamžiku, kdy jej uchopíte a „nic.“ Tak to jsem se trochu ořel o konkurenci a teď se raději vrátím zpět k ilive.

CO BYCH CHTĚL MIMOŘÁDNĚ POCHVÁLIT...

...to je jednoduché, rychlé a přehledné vytváření uživatelských vrstev. Je bezvadné, že si můžeme poskládat různé kanály (vstupní, DCA, efektové návraty, výstupy, matrix...), jak se nám zlíbí a ještě si je navíc barevně označit tak, jak to vyhovuje nám a nikoliv tak, jak se „líbí“ systému pultu. Pokud mám například návrat z interního efektu a vedle něj stereovstup (na němž mám návrat z externího delaye), můžou mít oba stejnou barvu displeje, protože pro mne jsou to prostě returny a basta. Rovněž si mohu barevně odlišit jednotlivé nástrojové sekce na vstupech. Pokud si inteligentně rozložíme vstupní a výstupní kanály, lze dokonce

i na pultě s 12 fadery celkem pohodlně míchat monitory do 8 monitorových cest.

Geniálně funguje modré tlačítko MIX! Pokud jej stisknu na výstupu (např. monitorové cesty), okamžitě mám na faderech (nebo otočných enkoderech) nastavení poměrů do příslušné cesty. Pokud jej stisknu na vstupním kanále (řekněme „kopáku“), fadery výstupů monitorových cest mohou „rozdat“ kopák do jednotlivých monitorů. Protože při práci s FOH pultem jednoznačně požadují, abych na faderech měl stále jen a pouze „míchačku“, zde preferuji nastavení „aux on rotary“. Naopak, pokud používám pult jako monitorový, je mnohem pohodovější a přehlednější používat „aux on fader“. Výborně a pohodově je rovněž vyřešeno přepínání AUXů pre/post fader – jak globálně, tak na jednotlivých kanálech.

Milá je taktéž funkce FREEZE, která nám uzamkne vybrané kanály na faderech, takže zůstávají stále k dispozici i při přepnutí layerů – typické využití je pro moderátorské mikrofony nebo „cé-děčko“. Rovněž mne potěšil ALT VIEW, na němž lze navolit funkci, kdy při jeho podržení všechny kanálové displeje vypíší, na který vstup či výstup jsou dané kanály napatčovány – zda na konzoli či na racku - a písmeno a číslo příslušného konektoru. Je to výborná pomůcka pro odhalení omylem špatně napatčovaného kanálu!

Na vstupní sekci mě překvapilo, že pro zapínání phantomu +48V je zapotřebí příslušné tlačítko podržet, ale nakonec jsem to musel ocenit jako dobré opatření pro „blbuvzdornost“. Výborná je sekce insertování – pokud máte na nějakých fyzických vstupech a výstupech na konzoli zapojen třeba lampový kompresor (jako já s K25A), můžete jej „za provozu“ bez jakéhokoliv lupání či jiných negativních jevů přeroutovat z kanálu na kanál. Navíc zde lze navolit i vstupní a výstupní citlivost insertu (+4 dB a -10 dB), takže mě konečně odpadlo „obíhání“ TLA 5021 a přepínání na zadním panelu, což mne opravdu nadchlo.

Další výborný nápad je separátní menu routingu výstupních kanálů! Představe si klasicou situaci: Přijedete na festival, na USB „klíčence“ máte nahrané nastavení vlastní kapely... ale zjistíte, že zatímco vy máte odposlechové cesty naroutované na výstupy G1-4 a master na výstupech H7-8, zdejší zvukař to má zrovna naopak. No – u ilive stačí vlézt do tohoto odděleného menu, do něhož je přístup jediným tlačítkem, aniž byste se museli „rýt“ v čemkoliv jiném. I když u routingu přípojních míst fyzicky přítomných přímo na konzoli (SURFACE) by možná bylo příjemnější a přehlednější, kdyby bylo možno zasahovat nejen do výstupů, ale i do vstupů v jednom menu (např. kvůli insertování, připojování externích efektových procesorů apod.).

Doporučené

ceny: 131 595,- Kč (konzole)
76 765,- Kč (MixRack)

Distributor: PRODANCE, s.r.o.

Osadní 799/26, 170 00 Praha 7

Tel.: 220-806-054

info@prodance.cz, www.prodance.cz

Opravdu skvělou myšlenkou je dálkové ovládání pomocí kontrolérů PL-6 a PL-10, k jejichž připojení slouží konektory PL-Anet. Používali jsme je kupříkladu při předváděcích akcích firmy PRODANCE, kdy si příslušný řečník mohl sám z podia regulovat hlasitost a mutovat svůj mikrofon i při nepřítomnosti zvukaře. Využití kontroléru např. pro bubeníka, kdy si sám bude moci (a třeba i jen ve vymezeném rozsahu) regulovat poměry do svého odposlechu a podobně, se přímo nabízí. Nebo si představte situaci, kdy máte na podiu několik mikroporťů a mikrofoni. Pokud si přiřadíte na kontrolér příslušné funkce, může mikrofonista paralelně s vámi mutovat nepoužívané mikroporťy (třeba při výměně baterií), pomocí funkce PFL může využívat sluchátkový výstup na MixRacku k jejich kontrole poslechem...

Pokud nejsme líní „tahat“ další CAT5 kabel k pracovišti, mohou kontroléry posloužit i jako velmi příjemné a trvale přístupné ovládání např. interních efektů a jejich returnů. Existují i další komponenty připojované přes PL-Anet, určené především do pevných instalací. Kontrolérů lze řetězit i více za sebou (daisy chain) a existuje k nim i „hub“ v podobě rackové jednotky, takže ovladačů připojených k jednomu pracovišti může být v případě potřeby opravdu, ale opravdu velké množství.

CO BYCH NAOPAK TROCHU POHAŇEL...

Je poněkud otrava, že při změně konfigurace nebo při přeloudování show do pultu tak dlouho trvá a navíc je umlčené audio. Na druhou stranu změna scény probíhá bleskově, takže jednotlivé kapely na festivalu je zapotřebí ukládat do scén.

Během nasazení konzole při koncertě Kurtizán z 25. Avenue autor používal dvoukanalový lampový kompresor TLA, zainserovaný na kanálech baskytary a hlavního vokálu, a externí delay TC Electronic D-TWO. Notebook SONY Vaio se zvukovou kartou Fasttrack PRO sloužil jako přehrávač několika playbacků (intra), které kapela používala, rovněž pak jako externí RTA (s programem SMAART) a konečně jako snadno editovatelný playlist.

U konzolí s analogovým channel stripem mi trochu vadilo, že jas LED stupnic a podsvícení nelze ve tmě srazit na ještě nižší úroveň – oslňuje totiž potmě natolik, že není vidět na potisk na panelu a např. hodnotu nastavené frekvence u PEQ musíte stejně sledovat na screenu (bylo by moc hezké, kdyby mohl být panel prosvícený).

Poslední a asi nejzávažnější výtku bych směřoval k absenci „mute groups“! Tyto lze vytvořit pouze tak, že vybrané kanály uložíme do nějaké DCA a tuto DCA pak mutujeme. Jenomže indikace zařazené funkce DCA MUTE je u „dospělých“ pultů ilive velice nenápadná – blikáním DCA na příslušných kanálových displayích. Zřejmě si to uvědomil i výrobce, protože novější modely iliveT (a rovněž i testovaný pult iliveR72) jsou už vybaveny přidavnou červenou LED. Přesto jsem ale nepochopil, proč tuto funkci nemohou indikovat přímo červené LED v tlačítkách MUTE (například blikáním), anebo proč nelze vytvářet mutovací skupiny nezávislé na DCA, využití softkeys pro tuto funkci se přímo nabízí...

Zbytečná drobnost podle mne je, že při defaultním nastavení je na kanále pootožen Gain - pootočit tím knoflíkem od nuly je snad každý zvukař zvyklý; zato však, pokud se nepletu, je zařazený PAD – což často vede k mylnému dojmu, že na daném kanále není signál (po zvukařsku řečeno, „dyk mi sem nic neleze...“).

Poslední nepřijemnou maličkost, která mne překvapila, je „vybíravost“ pultu ohledně USB klíčenek, s nimiž je ochoten komunikovat. S 2GB Imation jsem se nechytal, stejně tak ani s 8GB „bulletproof“ klíčenkou Pretec. Kdosi mi říkal, že pult nechce spolupracovat s klíčenkami o vysoké kapacitě, ale když ono sehnat dnes „flešku“ menší než dvougigovou začíná být docela problém.

ZÁVĚR

Myslím, že není úplně spravedlivé porovnávat ilive v jeho nejvyšších verzích s pulty kategorie DiGiCo SDB, Soundcraft Vi či Midas PRO3/PRO6. Přesto si k tomu dovoluji říci své. Jisté, zvuková kvalita možná není taková, ale jaké optimální podmínky by musely nastat, a jak kvalitní (a drahý) PA systém by musel být k dispozici, aby se limitujícím faktorem stal zrovna subtilní rozdíl ve zvukové kvalitě mezi těmito mixážními pulty a ilive? Požadavky v top oblasti profesionálního audia jsou už nějakou dobu maximalistické, a popravdě řečeno, tak trochu i snobské.

Na druhou stranu už bych se vůbec nebál třeba srovnání s Yamahou M7CL. ilive hraje minimálně stejně dobře, jako analogové pulty AH série ML, což pro mne osobně znamená, že s tímto pultem lze odehrát jakýkoliv „kšeft“, aniž by si člověk zvukem udělal v nejmenším ostudu. Je třeba si ale uvědomit, že většina pultů ilive (zvl. série T) bude, vzhledem k cenové přístupnosti, odvádět svou práci na úplně jiných úrovních – a v této kategorii, s ohledem na pořizovací náklady, lze hovořit o zvuku jedině v superlativech. O výbavě a „uživatelské přívětivosti“ odmítám diskutovat i při srovnání se zařízeními o kategorii výše (bavíme-li se o verzích ilive s „analogovým“ channel stripem)!

Pokud se týče přímo testovaného produktu, tedy v podstatě „rackového“ R72, tak zde už dvojnásob „není o čem“. O takto malém pultu s takovou výbavou a zvukem prostě donedávna vůbec nikdo neuvažoval, není žádný produkt, který by mu mohl být konkurencí. Přináší možnosti a zvuk velkých live konzolí i do kategorie pultů „na holínku“. A na příkladu DiGiCo SD11, představeného na letošním Musikmesse je vidět, že konkurence si opět uvědomila, že má co dohánět. O to víc mě mrzí, že tento test jen a jen mojí vinou vychází s půlročním zpožděním.

